

Timestad: Naar dette og lignende Lovudkast i tidligere Sessioner have været til Behandling her i Salen, har jeg tilladt mig at gjøre opmærksom paa, hvilken Urimelighed det dog er, naar man søger at strække Bestræbelserne saa langt ud, at man vil forbyde Huusbonden at give Thyendet et Skudsmaal i Skudsmaalsbogen, selv om Thyendet begjærer det eller har givet sit Samthkke dertil, og jeg har tidligere søgt at paavise, hvorledes denne Urimelighed kom til at give sig Udtryk ogsaa i de Bestemmelser, gjennem hvilke Forbudet skulde søges opretholdt. Det er nemlig klart, at dette Forbud maatte opretholdes derved, at der paa lagdes Huusbonden Erstatningsansvar eller Straf, og der frembyder sig da det Spørgsmaal, paa hvilken Maade Ansvaaret skal gjøres gjældenbe imod ham, under en offentlig eller under en privat Sag. Svarer man nu, at det skulde være under en offentlig Sag, saa at der altsaa, naar en Huusbonde gjorde noget Saadant, skulde anlægges en offentlig Politii eller JustitsSag imod ham, frembyder det sig vistnok som noget høist Paafaldende, at Opfyldelsen af en Bestemmelse, som ikke i nogen Maade interesserer det Offentlige, Justitien eller Politiet, skulde søges fremtvingen gjennem offentligt Søgmaal. Seer man nemlig hen til det Offentliges Lary, saa er det vistnok snarere for end imod, at der i Skudsmaalsbogen findes Dplysninger om Thyendets Forhold. Den Bei er den ærede Forslagsstiller heller ikke gaaet; han er gaaet den modsatte Bei, han foreslaaer, at det skulde være et privat Søgmaal, som Thyendet skulde kunne anlægge imod Huusbonden. Men da fremtræder Urimeligheden, forekommer det mig, i en uhforstærket Stikkelse. Det forekommer mig nemlig at være høist besynderligt, at Thyendet, efterat Huusbonden med dets Samthkke har indført dets Skudsmaal i Bogen, eller efterat han mulig har gjort det paa Grund af Thyendets Begjæring og Overhæng, da senere, naar det blev vred paa Huusbonden, skulde kunne søge ham til Erstatning og Straf i den Anledning. Naar man nu vil spare dertil, at naar det er et fordeelagtigt Skudsmaal, som Huusbonden har givet Thyendet, saa vil Thyendet ikke gjøre dette, saa vil jeg dertil sige,

at det i de fleste Tilfælde ganske vist ikke vil skee, men saa ville de Herrer ogsaa see, at Bestemmelsen heller ikke faaer den Betydning, som man har tænkt sig, thi, hvis man vil kunne stole paa, at Thyendet, naar det har begjært eller givet Samthkke til, at dets Skudsmaal indføres i Bogen, da ikke vil foretage sig Noget derimod, saa at altsaa Huusbonden med nogenlunde Tryghed kan indføre Skudsmaalet, saa vil netop det Tilfælde indtræde, at nogle Thyender ville møde med Skudsmaal i Bogen, og andre ikke, og saaledes vil den Ulighed være fremkaldt, som man netop frygter for. Der næst er det jo dog i sig selv en Urimelighed, at Thyendet i noget Tilfælde, efter at have bevæget Huusbonden til at skrive i Skudsmaalsbogen, bagefter skulde kunne sagsøge ham til Erstatning og Straf. Jeg troer, at denne Urimelighed er saa fremtrædende, at man vistnok, naar det forelaa for Dømsstolene, vilde af sig selv fortolke Bestemmelsen saaledes, at det kun kunde gjælde i det Tilfælde, hvor Huusbonden uden Thyendets Samthkke eller imod dets Villie havde indført Noget i Skudsmaalsbogen. Hvis jeg turde fuldkomment stole derpaa, vilde hele Lovforslaget i mine Dine være meget mindre betænkeligt, thi, skjøndt jeg i og for sig ikke finder nogen Nødvendighed for en saadan Bestemmelse, vilde jeg heller ikke have noget saa Særdeles imod den, naar den blev indskrænket dertil, at Huusbonden ikke imod Thyendets Villie, eller uden dets Samthkke maatte indføre noget Skudsmaal i Skudsmaalsbogen. Jeg skal herved bemærke, at, forsaavidt som det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (Termansen) har paaberaabt sig Righedsgrundsætningen imod den nugjældenbe Lovgivning, saa fører denne Grundsætning dog aabenbart heller ikke længere end dertil, at Thyendet ikke imod dets Villie skulde kunne paatvinges et Skudsmaal, men ikke dertil, at der ikke selv med dets Villie maatte indføres noget Skudsmaal i Bogen. Iøvrigt kan jeg ganske tiltræde, hvad der er udtalt af flere ærede Medlemmer, at man ikke ved dette Lovudkast vil naae, hvad man tilsigter. Jeg troer ikke, at det vil være til den Gavn for Thyendet, som man foreskifter sig, men naar det ærede Medlem for Svendborg Amts 1ste Valgkreds (Nyholm) fore-